

Kémiai MARADJ TALPON!

1. Sűrűségmérésre alkalmas műszer:

	I			K		Z		M			E	
--	---	--	--	---	--	---	--	---	--	--	---	--

2. A kukorica sárga festékanyaga:

	E			A				I	
--	---	--	--	---	--	--	--	---	--

3. A mindennapi életben a *saccharomyces cerevisiae* gombafajt így nevezzük:

	L			Z		
--	---	--	--	---	--	--

4. Az élő szervezet sejtjeibe a vasionok bejutásának és szállításának biztosításában van szerepe:

T				SZ		E				N
---	--	--	--	----	--	---	--	--	--	---

5. A komplexvegyületek kémiájában ezzel a névvel emlegetik az olyan többfunkciós csoportot (pl. aminos-, hidroxid- és karbonil-) tartalmazó szerves molekulát:

T	B		O	O	A	O	O	-	L		A		U
---	---	--	---	---	---	---	---	---	---	--	---	--	---

6. Annak az enzimnek a neve, amely az acetaldehidet a szervezetben acetáttá alakítja:

A		E		D	-	E	I	R		E	A
---	--	---	--	---	---	---	---	---	--	---	---

7. Az a gomba, mely fogyasztásakor alkoholos italt korgyolva rosszulletet okoz, mivel a benne levő kaprin (1-amino-ciklopropanol) gátolja az acetaldehid acetáttá való oxidációját:

T			T		G		M		A
---	--	--	---	--	---	--	---	--	---

8. A XIX. sz. második felében Ostwald adott először energetikai magyarázatot a kémiai átalakulásokban a katalizátorok hatására, a... (Nobel-díjat 1909-ben kapott érte)

R			K		O		B		S		G		E
---	--	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---

9. Olyan aminosavak közös neve, melyeket az emberi szervezet nem képes előállítani, de szüksége van rájuk:

S		E		C			I	-	M		O		V
---	--	---	--	---	--	--	---	---	---	--	---	--	---

10. Szent-Györgyi Albert kérésére N. Hawort megvizsgálta és megállapította (ezért 1937-ben megosztott Nobel-díjat kapott), hogy cukorszármazék a:

H			U			N			V
---	--	--	---	--	--	---	--	--	---

később aszkorbinsavnak nevezték a skorbut ellenes hatására utalva, ma C-vitamin hatóanyagaként forgalmazzák a gyógyszertárak.

11. A 125 éve Marosújváron épült Solvay eljáráson alapuló ipari létesítmény:

		O		A	G			R
--	--	---	--	---	---	--	--	---

12. Az aszfaltgyártás természetes bitumenből 140 éve kezdődött hazánkban a Bihar megyei

F			S		D		R			N
---	--	--	---	--	---	--	---	--	--	---

A megfejtésekhez forrásanyagot találtak a 3. és 4. sz. FIRKA kémiatárgyú közleményeinek figyelmes elolvasásakor!

Máthé Enikő

Tartalomjegyzék

Búcsúunk Gábos tanár úrtól.....	1
Stephen Hawking (1942–2018)	4
Tudod-e?	
▼ LEGO robotok – XVI.	6
● Agyi hálózatok modellezése egy távolságszabály alapján	13
● Miért lettem fizikus? – Dr. Tunyagi Arthúr.....	22
▼ JavaScript alapok helyesen	22
■ Kémia történeti évfordulók – IV.	29
■ Erdélyi vegyipartörténeti évfordulók.....	35
■ Csodaszép, gyógyító, mérgező növényeink – A fekete hunyor.....	36
▼ Tények, érdekességek az informatika világából	39
Honlap-ajánló	
http://erettsegi.com	21
Katedra	
● A fizikai jelenségek, törvények megértését elősegítő módoszatok a fizikaórán	42
Firkácska	
● Alfa és omega fizikaverseny.....	44
Kísérlet, labor	
■ Kémiai kísérletek középiskolásoknak – IV. Etilalkoholos erjesztés	46
Feladatmegoldók rovata	
■ Kítűzött kémia feladatok.....	48
■ Megoldott kémia feladatok	49
● Megoldott fizika feladatok	51
Híradó	
■ Természettudományos hírek	54
▼ Számítástechnikai hírek	53
Vetélkedő	
● Keresztrejtvény	59
■ Kémiai MARADJ TALPON! – IV.	60

● fizika, ▼ informatika, ■ kémia